

Hof van Cassatie 28 juni 2019*Zaak: C.18.0331.N***TAALGEBRUIK GERECHTSZAKEN**

Algemeen – Aanhaling – Nietigheid

EMPLOI DES LANGUES EN MATIÈRE JUDICIAIRE

Généralités – Citations – Nullité

In een arrest van 28 juni 2019 diende het Hof van Cassatie te oordelen over de wettigheid van een rechterlijke beslissing waar in beperkte mate Engelse woorden werden gebruikt. Het bestreden beroepsarrest werd gevelde vóór de wetswijziging van 25 mei 2018 (“Potpourri VI”), waarmee de absolute nietigheid bij miskenning van de taalwet gerechtszaken, zoals bepaald in haar artikel 40, herleid werd tot een relatieve nietigheid. Inmiddels werd deze wetswijziging vernietigd bij een arrest van het Grondwettelijk Hof van 19 september 2019, waardoor het besproken cassatiearrest aan relevantie wint.

In de bestreden beroepsbeslissing werd de Engelse term “rules” (tussen aanhalingstekens) gebruikt. Dit was de benaming van de overeenkomst die tussen de oorspronkelijk in het geding betrokken partijen werd gesloten en die ook in het arrest werd beschreven, onder meer door de vermelding van het voorwerp van die overeenkomst. Het Hof van Cassatie oordeelde daarom dat de aanhaling van de term “rules” geen daadwerkelijk gebruik van een andere taal dan de taal van de rechtspleging zoals bedoeld in artikel 24 van de taalwet gerechtszaken uitmaakte, maar dus gewoon een verwijzing naar de overeenkomst in kwestie.

Ook het aanhalen van een Engelstalige benaming van een clause “pay to be paid” werd niet strijdig bevonden met artikel 24 van de taalwet gerechtszaken, omdat het arrest de draagwijdte van die clause vervolgens in het Nederlands toelichtte door uiteen te zetten dat die clause inhoudt dat de verzekeraar enkel gehouden is tot betaling van de bedragen die de verzekeringnemer effectief heeft betaald.

Het Hof van Cassatie bevestigde zijn eerdere rechtspraak door te oordelen dat *“een akte van de rechtspleging wordt geacht in de taal van de rechtspleging te zijn gesteld, in het geval een aanhaling in een andere taal van de rechtspleging is opgenomen, wanneer in de akte tevens de vertaling of de zakelijke inhoud ervan in de taal van de rechtspleging is weergegeven. De weergave van de zakelijke inhoud van een niet in de procestaal gestelde vermelding, vereist niet een volledige vertaling van de in de vreemde taal vermelde wettekst. Het is ook niet vereist dat de vertaalde zakelijke inhoud zelf uitdrukkelijk aangeeft dat het een weergave is van de in een vreemde taal vermelde wettekst.”* Schijnbaar past het Hof van Cassatie deze leer niet enkel toe op aanhalingen van wetteksten, maar tevens op aanhalingen van overeenkomsten in een vreemde taal.

Hof van Cassatie 7 juni 2019*Zaak: C.18.0473.N***BIJZONDERE OVEREENKOMSTEN**

Koop-verkoop – Verplichtingen verkoper – Verplichtingen koper – Causaal verband – Fout van de koper – Vrijwaring voor gebreken van de zaak

CONTRATS SPÉCIAUX

Vente-achat – Obligations du vendeur – Obligations de l'acheteur – Faute de l'acheteur – Lien de causalité – Garantie des vices cachés

In een arrest van 7 juni 2019 beoordeelde het Hof van Cassatie de wijze waarop een eigen fout van de benadeelde koper een impact kan hebben op de aansprakelijkheid van een verkoper voor verborgen gebreken.

De verkoper in kwestie leverde kettingen die ongeschikt waren voor het door de koper beoogde gebruik. Uit het cassatiearrest kan men afleiden dat het hof van beroep van Antwerpen van oordeel was dat ook de koper een fout beging door de kettingen blijvend te gebruiken in plaats van ze te vervangen door geschikte kettingen. De appelrechters stelden vast dat er in dat laatste geval geen schade zou zijn geweest en wezen de vordering tot schadevergoeding om die reden af.

Het Hof van Cassatie vernietigde dit arrest en oordeelde dat het hof van beroep niet tot de afwezigheid van een causaal verband tussen de gebreken van de zaak en de schade kon besluiten, zonder vast te stellen dat de schade zoals die zich *in concreto* heeft voorgedaan, zich op dezelfde wijze zou hebben voorgedaan, indien de verkoper geen gebrekkige zaak aan de koper zou hebben geleverd.

Uit de enkele omstandigheid dat een fout nadien gevolgd wordt door de fout van een andere partij, kan niet worden afgeleid dat er geen causaal verband bestaat tussen de eerste fout en de schade. Indien beide fouten een noodzakelijke voorwaarde zijn voor het tot stand komen van de schade, geldt immers voor beide fouten dat wanneer men één ervan wegdenkt, de schade niet zou hebben plaatsgevonden.

Hof van Cassatie 7 juni 2019*Zaak: C.18.0509.N***BIJZONDERE OVEREENKOMSTEN**

Koop-verkoop – Levering – Conformiteit – Vrijwaring voor gebreken van de zaak

CONTRATS SPÉCIAUX

Vente-achat – Délivrance – Conformité – Garantie des vices cachés

In een arrest van 7 juni 2019 sprak het Hof van Cassatie zich uit over de wisselwerking tussen de aansprakelijkheid van de verkoper voor verborgen gebreken en zijn aansprakelijkheid voor niet-conforme levering.

De koper had een stel banden gekocht, die behept waren met kerven. Deze kerven werden gekwalificeerd als een verborgen gebrek. Bijgevolg diende de vordering luidens artikel 1648 Burgerlijk Wetboek, ingesteld te worden binnen de korte termijn. De appelrechter oordeelde dat de vordering van de koper wegens verborgen gebreken, te laat was ingesteld. De koper trachtte echter ook een schadevergoeding te vorderen op grond van de niet-conformiteit van het goed. Voor dergelijke vordering geldt in principe de gemeenrechtelijke termijn van 10 jaar voor contractuele vorderingen, al wordt dit normalerwijze gematigd door de leer van de aanvaarding. Het hof van beroep te Brussel verklaarde de vordering wegens niet-nakoming van de verbintenis om een conforme zaak te leveren, echter ongegrond.

Het Hof van Cassatie bevestigde de beroepsbeslissing en oordeelde dat wanneer de verkochte zaak door een verborgen gebrek is aangetast, de koper alleen de rechtsoverdracht tot vrijwaring voor verborgen gebreken kan instellen en niet de rechtsoverdracht wegens niet-nakoming van de verbintenis om de zaak te leveren conform de verkochte zaak. Hiermee bevestigde het Hof van Cassatie zijn eerdere rechtspraak².

Hof van Cassatie 7 juni 2019

Zaak: C.18.0523.N

VERBINTENISSENRECHT – ALGEMENE BEGINSELEN
Oneigenlijke contracten – Verrijking zonder oorzaak – Bewijslast
DROIT DES OBLIGATIONS – PRINCIPES GÉNÉRAUX
Quasi-contrats – Enrichissement sans cause – Charge de la preuve

Krachtens het algemene rechtsbeginsel van het verbod op de verrijking zonder oorzaak kan een vermogensverschuiving worden ongedaan gemaakt wanneer zowel de verrijking als de correlatieve verarming niet door enige rechtsgrond gerechtvaardigd zijn.

Het hof van beroep te Antwerpen kende een vordering toe die op deze rechtsbasis gestoeld was. De appelrechter stelde enerzijds vast dat er geen betwisting was aangaande de vermogensverschuiving, en anderzijds dat de verrijkte persoon op geen enkele wijze het bewijs leverde van enige grondslag voor de betaling, noch aantoonde dat het ging om een vergoeding voor enige prestatie, of uit vrijgevigheid.

Dit gaf enigszins de indruk dat het hof van beroep de bewijslast voor het gebrek aan een rechtvaardiging op de verrijkte persoon plaatste, wat aanleiding gaf tot een cassatieberoep. In een arrest van 7 juni 2019 bevestigde het Hof van Cassatie wel dat de bewijslast om aan te tonen

dat de voorwaarden voor het instellen van de vordering op grond van verrijking zonder oorzaak vervuld zijn, rust op diegene die ze instelt. Het Hof van Cassatie voegde daar echter aan toe dat het algemene rechtsbeginsel dat procespartijen gehouden zijn om loyaal mee te werken aan de bewijsvoering, in zo'n geval tot gevolg heeft dat wanneer de eiser voldoende aanwijzingen verstrekt dat iedere rechtsgrond ontbreekt, het aan de verweerder is om het voorhanden zijn van een rechtsgrond aan te tonen. Het cassatiemiddel werd dan ook verworpen.

Dit arrest toont aan dat ook het huidige bewijsrecht aan de bodemrechters enige flexibiliteit toekent om billijkheidscorrecties aan te brengen aan de wettelijke bewijslast. Bij de inwerkingtreding van het nieuwe Boek 8 van het (Nieuwe) Burgerlijk Wetboek inzake bewijs op 1 november 2020 krijgt de bodemrechter de uitdrukkelijke bevoegdheid om de bewijslast om te keren, zij het wel enkel wanneer de rechter reeds alle andere nuttige onderzoeksmaatregelen bevolen heeft en erover gewaakt heeft dat de partijen meewerken aan de bewijsvoering, zonder op die manier voldoende bewijs te verkrijgen (toekomstig art. 8.4 NBW).

6. INSOLVENTIE / INSOLVABILITÉ

*Inge Van de Plas*³

Rechtspraak/Jurisprudence

Ondernemingsrechtbank Gent (afd. Brugge) 21 december 2018

INSOLVENTIE

Gerechtelijke reorganisatie – Gevolgen beslissing reorganisatie – Uitvoerend beslag onder derden – Schorsing INSOLVABILITÉ

Réorganisation judiciaire – Effets de la décision de réorganisation – Saisie-arrêt-exécution – Suspension

De uitsluiting van uitvoerende beslagprocedures van de opschorting tijdens een procedure van gerechtelijke reorganisatie is een nieuwigheid van Boek XX WER. In een poging om mogelijk misbruik van de procedure van gerechtelijke reorganisatie tegen te gaan, stelt artikel XX.44, § 2 WER dat

“Indien de dag die vastgesteld is om over te gaan tot de gedwongen verkoop van roerende goederen afloopt binnen een termijn van twee maanden na het neerleggen van het verzoekschrift tot gerechtelijke reorganisatie, kunnen de werkzaamheden van verkoop op beslag worden verdergezet. Alleszins kan de rechtbank de schorsing ervan uit-

² Cass. 19 oktober 2007, C.05.0500.F-C.05.040.F.

³ Doctoraatsassistent insolventierecht, Universiteit Antwerpen.